

Брюксел, 11 октомври 2024 г.
(OR. en)

14450/24

ELARG 131
COEST 554
CODEC 1931
CADREFIN 148
FIN 899
ECOFIN 1137
BUDGET 60
POLGEN 131

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 10 октомври 2024 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2024) 470 final

Относно: СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН
КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ
Съобщение относно плана за растеж за Молдова

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2024) 470 final.

Приложение: COM(2024) 470 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 9.10.2024 г.
COM(2024) 470 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Съобщение относно плана за растеж за Молдова

ВЪВЕДЕНИЕ

Политиката на разширяване на Европейския съюз (ЕС) продължава да е изключително важна за опазването и насърчаването на една мирна, стабилна, силна и обединена Европа. Агресивната война на Русия срещу Украйна отново показва необходимостта от решителни геостратегически инвестиции в тази политика. Пълноправното членство на Република Молдова (наричана по-нататък „Молдова“) е в интерес на ЕС от политическа и икономическа гледна точка и от гледна точка на сигурността. То е пряк отговор на европейските стремежи на молдовците, като допринася за укрепването на стабилна и процъфтяваща демокрация, подобрява техния икономически и социален поминък и в крайна сметка допринася за по-безопасно, мирно и по-проспериращо бъдеще. Сега ЕС трябва да предостави необходимата подкрепа на Молдова, за да ускори нейния устойчив и приобщаващ икономически растеж и процеса ѝ на присъединяване, въз основа на свързани с ЕС реформи, чрез нов план за растеж за Молдова.

Сближаването на Молдова с единния пазар на ЕС започна през 2014 г. с временното влизане в сила на Споразумението за асоцииране между ЕС и Молдова¹, което включваше задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия (ЗВЗСТ). Посредством Икономическия и инвестиционен план (ИИП) за Източното партньорство² ЕС, в сътрудничество с международните финансови институции, вече е мобилизирал 1,6 милиарда евро публични и частни инвестиции във водещи проекти за Молдова. ИИП е от съществено значение за насочване на инвестициите в критични сектори, като свързаността, енергийната ефективност, развитието на стопанската дейност и конкурентоспособността. Пандемията от COVID-19 и огромната икономическа и социална тежест, понасяна от Молдова вследствие на агресивната война на Русия срещу Украйна и опитите на Русия да дестабилизира държавата чрез кампании за дезинформация, както и чрез енергийна и икономическа принуда³, забавиха възстановяването. Брутният вътрешен продукт (БВП) на глава от населението на Молдова беше 29 % от средния за ЕС през 2023 г., което показва значителна разлика в социално-икономическото сближаване с ЕС.

В този труден контекст и след като подаде кандидатурата си за присъединяване към ЕС през март 2022 г., Молдова демонстрира издръжливост и неотклонно осъществява реформи, които са от съществено значение за напредъка ѝ по пътя на присъединяването. В резултат на ангажиментите за реформи Молдова получи статут на страна кандидатка за членство в ЕС през юни 2022 г., а преговорите за присъединяване започнаха през юни 2024 г. При настоящите темпове на икономически растеж и бавното сближаване обаче страната няма да може да напредва бързо по пътя си към членство в ЕС без допълнителна решителна политическа и икономическа подкрепа.

¹ Споразумение за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:22014A0830\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:22014A0830(01))

² SWD(2021) 186 final.

³ На 4 декември 2023 г. Русия въведе пълна забрана върху вноса на зеленчуци и плодове от Молдова.

ЕС осъзнава колко важно е да се подпомогнат партньорите от Западните Балкани с новия план за растеж за Западните Балкани, който бе представен през 2023 г.⁴ Планът за растеж за Молдова има за цел да бъдат преодолен предизвикателства, подобни на тези, пред които са изправени държавите от Западните Балкани, като засили социално-икономическото сближаване с ЕС и подпомогне процеса на присъединяване, въз основа на провеждането на свързани с ЕС реформи. Планът за растеж за Молдова ще даде нов и сходен тласък на икономиката и обществото на Молдова. Планът, който е основан на три стълба, ще ускори социално-икономическите и основните реформи (стълб 1), ще подобри достъпа до единния пазар на ЕС (стълб 2) и ще увеличи финансовата помощ чрез специален механизъм за реформи и растеж за Молдова (стълб 3). Заедно планът и механизмът ще дадат възможност и стимулират реформите и инвестициите, необходими за ускоряване на процеса на присъединяване, както и на устойчивия растеж и декарбонизацията на икономиката на Молдова в полза на нейния народ.

Планът за растеж за Молдова ще бъде насочен към преодоляване на основните структурни недостатъци, които ограничават потенциала за растеж на Молдова, чрез укрепване на конкурентоспособността на страната, подпомагане на значителни инвестиции в частния сектор и в инфраструктурата, подобряване на икономическото управление, развиване на нейния социален капитал, подпомагане на екологичния и цифровия преход и насърчаване на върховенството на закона и усилията за борба с корупцията. Планът ще помогне на Молдова да създаде функционираща и отворена пазарна икономика, способна да се справи с конкурентния натиск и пазарните сили в ЕС. Ускореното привличане в съответствие със законодателството и стандартите на ЕС също ще улесни постепенното интегриране на Молдова в единния пазар на ЕС, като отключи някои от ползите от членството в ЕС преди присъединяването, което на свой ред ще стимулира устойчивия икономически растеж и ще създаде работни места.

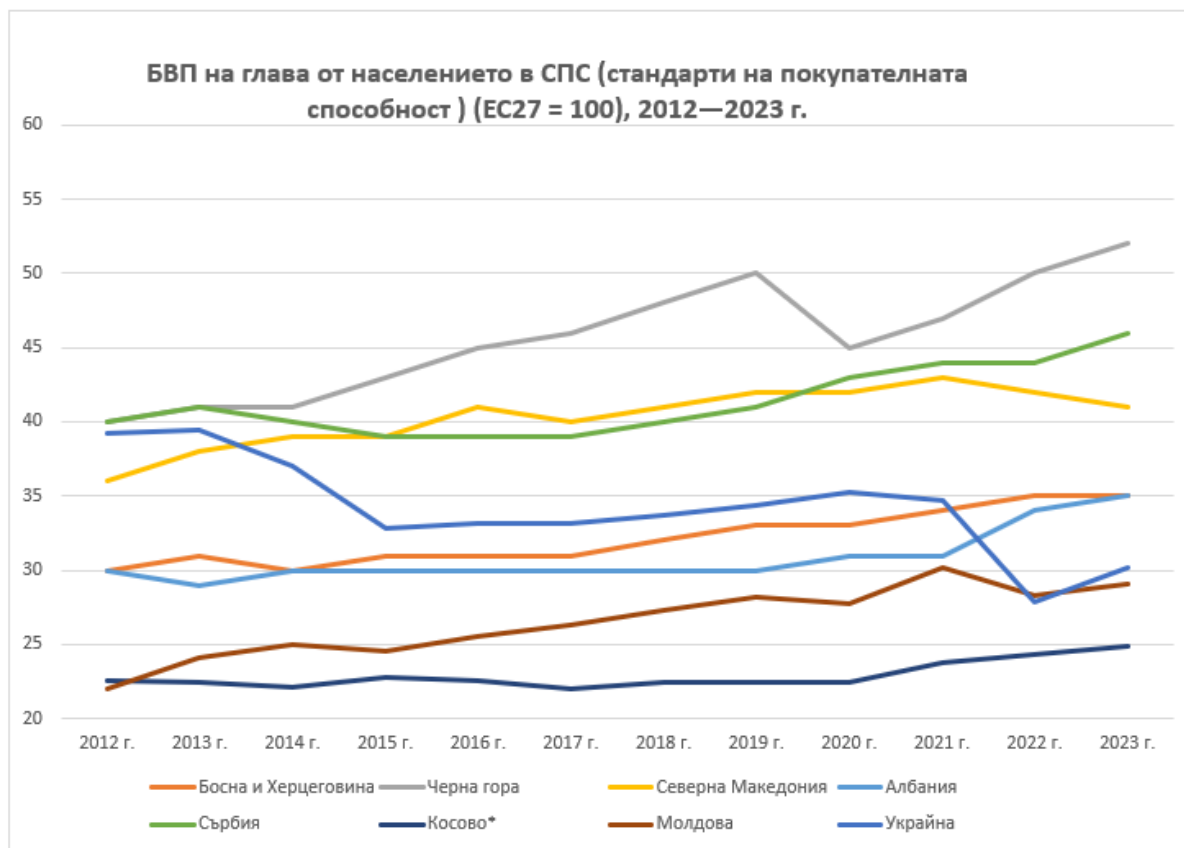
1. НАСТОЯЩОТО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО ПОЛОЖЕНИЕ В МОЛДОВА

Въпреки че настоящото правителство умело управлява застъпващите се кризи, през последните години икономиката на Молдова се затрудни да подобри икономическото си сближаване с ЕС. БВП на глава от населението на страната достигна 29 % от средния за ЕС през 2023 г., оставайки зад повечето държави от Западните Балкани. Икономиката на страната се възстановява много бавно от неотдавнашните външни сътресения и рецесии, предизвикани от пандемията от COVID-19 и изострени от агресивната война на Русия срещу Украйна, използването от Русия на енергията като оръжие и последвалата енергийна и бежанска криза⁵. Очаква се икономическото възстановяване да продължи

⁴ COM(2023) 691 final.

⁵ След спад от 8 % на БВП през 2020 г. поради пандемията от COVID-19, последван от силно възстановяване от 14 % през 2021 г., молдовската икономика отново се сви с 5 % през 2022 г. след началото на агресивната война на Русия срещу Украйна. Икономиката премина и през енергийна криза, свързана със зависимостта ѝ от руския газ, и през тежки суши, които засегнаха земеделските реколти от решаващо значение за икономическите резултати на Молдова. Молдовската икономика постепенно навлезе във фаза на възстановяване, макар и с бавни темпове, като растежът на реалния БВП достигна 0,7 % за 2023 г.

през 2024 г. и 2025 г., въпреки че годишният растеж на БВП се очаква да остане под равнищата, необходими за осигуряване на бързо сближаване със средния за ЕС.

Източник: Евростат и Световната банка

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Икономиката на Молдова пострада също от години на недостатъчни инвестиции, като същевременно икономическата диверсификация остава слаба. Износът на страната се състои предимно от селскостопански и промишлени продукти с ниска добавена стойност, като например зърнени култури и маслодайни семена, електрическо оборудване и текстил. Поради липсата на квалифицирана работна ръка, ниската производителност и едно от най-високите равнища на емиграция в Европа Молдова не успява да поддържа квалифицирания човешки капитал, необходим за растежа на икономиката ѝ. Публичните инвестиции остават ограничени като процент от БВП, което намалява способността ѝ да модернизира жизненоважната енергийна, цифрова и транспортна инфраструктура. Агресивната война на Русия срещу Украйна допълнително затрудни привличането на преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Активите на държавните предприятия, които възлизат на приблизително една пета от БВП на Молдова, представляват фискална тежест за икономиката и допринасят за липсата на пазарна конкуренция и за неефективността на пазара.

В съчетание с като цяло слаба бизнес среда и зависимостта от вноса на енергия тези пречки възпрепятстват значително способността на Молдова да отключи в значителна степен възможностите, предлагани от ЗВЗСТ с ЕС. ЗВЗСТ съдържа огромен неизползван потенциал, който изисква Молдова да увеличи не само обема, но и добавената стойност в рамките на износа си в секторите на селското стопанство, производството, информацията, комуникационните технологии и други услуги.

Една амбициозна стратегия за реформи и инвестиции би могла да бъде катализаторът, който ще позволи тези цели да бъдат постигнати.

2. ПЛАНЪТ ЗА РАСТЕЖ ЗА МОЛДОВА И НЕГОВИТЕ ОСНОВНИ СЪЛБОВЕ

Докато Молдова се възстановява от неотдавнашните външни сътресения, е необходимо да се предостави значителна подкрепа, за да може страната да се възползва от икономическите си възможности, да ускори сближаването и да насърчи приобщаващия и устойчив икономически растеж за своите граждани. За да се гарантира своевременен напредък, предложеният план за растеж за Молдова — по същия начин като за Украйна и Западните Балкани — ще бъде съсредоточен около три сълба:

- 1) **Ускоряване на социално-икономическите и основните реформи**⁶ чрез подкрепа на специална програма за реформи, тясно свързана с процеса на присъединяване на Молдова към ЕС.
- 2) **Подобряване на достъпа до единния пазар на ЕС** въз основа на възможностите, предлагани от задълбочената и всеобхватна зона за свободна търговия, и участието в програми и политики на ЕС, при условие че Молдова приведе законодателството си в съответствие със съответните правила на единния пазар на ЕС.
- 3) **Увеличаване на финансовата помощ**, за да се подпомогне изпълнението на социално-икономическите и основните реформи и да се допринесе за стимулирането на инвестициите, чрез специален механизъм за реформи и растеж за Молдова, плащанията от който са обвързани с напредъка, постигнат по реформите.

Тези три сълба, които се подсилват взаимно и надграждат процеса на реформи в съответствие със Споразумението за асоцииране/ЗВЗСТ и резултатите от ИИП, са насочени към преодоляване на основните структурни проблеми, които пречат на страната да постига растеж, и могат да помогнат на Молдова да удвои икономиката си през следващото десетилетие. В съответствие със съществуващата методика за разширяване⁷ те също така ще ускорят приемането и прилагането на достиженията на

⁶ Клъстерът от основни реформи включва: глава 23 — Съдебна система и основни права, глава 24 — Правосъдие, свобода и сигурност, икономически критерии, функциониране на демократичните институции, реформа на публичната администрация, глава 5 — Възлагане на обществени поръчки, глава 18 — Статистически данни и глава 32 — Финансов контрол.

⁷ COM(2020) 57 final.

правото на ЕС и ще донесат социално-икономически ползи от интеграцията преди присъединяването към ЕС. В това отношение основните реформи, включително за укрепване на върховенството на закона и основните права, са абсолютно необходими, за да се извлекат ползите от интеграцията и да се създаде благоприятна среда за привличане на частни инвестиции и генериране на устойчив икономически растеж, като същевременно се намалят емисиите.

Стълб 1: Ускоряване на социално-икономическите и основните реформи чрез специална програма за реформи

За да се ускори устойчивото и приобщаващо социално-икономическо сближаване на Молдова с ЕС преди присъединяването, планът за растеж за Молдова ще бъде съсредоточен върху програма за реформи. Програмата за реформи ще допринесе за структуриране и обезпечаване на амбициозните инициативи за реформи на Молдова, като стимулира тяхното изпълнение и създава условия за съпътстващи инвестиции. Тя ще се основава на националната ѝ стратегия за развитие⁸, националната стратегия за икономическо развитие до 2030 г., националните секторни стратегии, Програмата за асоцииране ЕС—Молдова за периода 2021—2027 г., съществуващите препоръки от годишните пакети във връзка с разширяването, заключенията от икономическия и финансов диалог, програмата за икономически реформи (ПИР), както и приоритетния план за действие за периода 2023—2024 г.⁹ Изготвената от Молдова програма за реформи ще бъде оценена и одобрена от Европейската комисия.

В програмата за реформи ще бъдат очертани приоритетните реформи за социално-икономическо развитие въз основа на **основните двигатели на икономическия растеж**: икономическата конкурентоспособност; икономическата устойчивост, включително инфраструктурата и енергетиката; икономическото управление; социалния капитал; и екологичния и цифровия преход.

За да се насърчи **икономическата конкурентоспособност**, програмата за реформи ще включва действия за подобряване на бизнес средата и подкрепата за МСП, включително от регулаторна гледна точка; изпълняване на новата промишлена политика; и насърчаване на износа и инвестициите, за да се подпомогне интегрирането на местните дружества в световните вериги за създаване на стойност. За укрепване на **икономическата устойчивост** ще са необходими структурни реформи, чрез които да се преодолеят различията по отношение на свързаността на Молдова, по-специално чрез привеждане в съответствие на политиките в областта на транспорта, енергетиката и цифровите технологии и осигуряване на значително по-големи инвестиции в тези ключови сектори. Освен това ще бъдат необходими подобрения в **икономическото управление**, включително чрез укрепване на управлението на публичните финанси чрез системи за одит и контрол, преодоляване на неефективността на държавните

⁸ [LP315/2022 \(legis.md\)](#).

⁹ Приоритетен план за действие за засилено прилагане на компонента за ЗВЗСТ на Споразумението за асоцииране между Република Молдова и Европейския съюз през периода 2023—2024 г.: [EU trade relations with Moldova \(europa.eu\)](#).

предприятия и намаляване на тяхното господстващо положение в производствените сектори.

Що се отнася до **социалния капитал**, ще бъдат необходими мерки за подкрепа на реформите в областта на образованието, уменията, приобщаващата заетост и възможностите на пазара на труда, като се обърне специално внимание на младите хора, равенството между половете и предоставянето на по-големи икономически възможности на жените, социалната закрила и здравеопазването.

На последно място, в съответствие с ангажимента на Молдова да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г., **екологичният преход** като хоризонтален приоритет ще помогне на Молдова да декарбонизира своята икономика и инфраструктура и да ограничи влошаването на състоянието на околната среда и замърсяването. По негова линия ще бъдат предприети действия, насочени към производителността на ресурсите и кръговата икономика, биологичното разнообразие, нисковъглеродната околна среда и укрепването на екологичните институции.

В програмата за реформи ще бъдат очертани ключовите реформи **във всички основни области** на процеса на присъединяване към ЕС поради хоризонталния им характер, централното им значение за процеса на присъединяване и значението им за постигането на процъфтяваща икономика и здравословна бизнес среда и за доверието на инвеститорите. Реформите ще укрепят върховенството на закона, борбата с корупцията и организираната престъпност, както и управлението на вътрешните работи, включително уеднаквяването на визовата политика с тази на ЕС. Освен това реформите ще гарантират основните права, включително свободата на изразяване на мнение и функционирането на демократичните институции, и ще засилят реформата на публичната администрация на Молдова.

Успешното изпълнение на **програмата за реформи** ще определи темпото на изпълнение на плана за растеж за Молдова: изплащането на средства от ЕС по линия на механизма за реформи и растеж ще зависи от постигнатия напредък и ще допринесе за ускоряване на темпа на преговорите за присъединяване.

Стълб 2: Подобряване на достъпа на Молдова до единния пазар на ЕС

Предоставянето на повече възможности на страната да постигне по-тесни връзки с единния пазар на ЕС е една от основните причини за изготвянето на плана за растеж. Чрез него постепенно ще се подобри способността на Молдова да се справя с конкурентния пазарен натиск и ще се осигури достъп до пазара за стоки и услуги с по-висока стойност в секторите, ориентирани към износа, което ще стимулира устойчивия и приобщаващ растеж и ще създаде работни места. То има за цел да се създадат еднакви условия на конкуренция за молдовските износители и износителите от ЕС чрез прилагане на нормите и стандартите на ЕС към молдовските продукти.

В плана за растеж се предлагат целенасочени действия в пет приоритетни области, в които Молдова може да предприеме незабавни действия за увеличаване на ползите от

единния пазар: i) свободно движение на стоки и интегриране във веригите на доставки; ii) улесняване на търговията и транспортните връзки; iii) интегриране в енергийния пазар на ЕС; iv) интегриране в цифровия пазар; и v) достъп до единната зона за плащания в евро (SEPA).

Незабавните действия ще бъдат съсредоточени върху свободното движение на стоки и ще бъдат насочени към стандартизацията, сертифицирането, оценката на съответствието и пазарния надзор, което ще спомогне за увеличаване на износа на Молдова за единния пазар. Докато страната постига необходимото равнище на готовност, ще стане възможно да бъде предоставен допълнителен достъп. Процедурите за преминаване на границата, включително митническите процедури, могат да бъдат улеснени и може да бъде подобрена цялостната сигурност на веригата на доставки чрез присъединяването на Молдова към Конвенцията за общ транзитен режим и използването на експертната система за контрол на търговията (TRACES) **при търговските и транспортните връзки**. Освен това ще бъде проучено рационализирането на процедурите на границата, за да се подобрят търговските потоци. Достъпът на Молдова до **единната зона за плащания в евро (SEPA)**, при условие че бъдат изпълнени необходимите критерии и бъде взето решение от Европейския платежен съвет, ще стимулира трансграничната търговия и инвестиции. С оглед на перспективата за интегриране в цифровия единен пазар, ще бъдат подпомагани възможностите за присъединяване към роуминг зоната на ЕС, както и асоциирането към **водещите инициативи на ЕС**, включително портфейла на ЕС за цифрова самоличност и резерва за киберсигурност на ЕС.

Други възможни области на сътрудничество са **критично важните лекарства, електронната търговия и признаването на уменията**. Чрез достъп до Алианса за критично важните лекарства Молдова може да установи стратегически партньорства с цел да гарантира доставките на критично важни лекарства. Могат да бъдат разработени услуги, свързани с електронната търговия, включително услуги за доставка на колетни пратки и туристически услуги. Сътрудничеството в областта на уменията и признаването на квалификациите ще подпомогне по-добрия достъп на молдовските граждани до пазара на труда в ЕС (вж. приложението).

Молдова вече поддържа тесни търговски отношения със съседите си от ЕС, които се удвоиха през последните десет години. Следва да се проучат допълнителни възможности за подпомагане на увеличаването на обема и добавената стойност, както и потенциалните ползи за Молдова, включително чрез допълнително укрепване на търговските отношения с Украйна. Подобреният достъп на Молдова до единния пазар на ЕС се подпомага и от участието ѝ в Централноевропейската зона за свободна търговия (ЦЕФТА)¹⁰. В този контекст се очаква Молдова да продължи да подкрепя конструктивно работата на тази регионална организация. Ще бъде предоставена помощ и за

¹⁰ Централноевропейското споразумение за свободна търговия (ЦЕФТА) от 2006 г. обединява държавите от Западните Балкани и Молдова в регионална търговска зона с цел либерализиране на търговията със стоки и услуги в региона. Работата на ЦЕФТА беше включена в плана за действие за общия регионален пазар през 2020 г.

подобряване на политиките за регионално развитие и интелигентната специализация, като се вземе предвид междурегионалното сътрудничество в ЕС, включително в региона на река Дунав и Черно море¹¹.

Стълб 3: Увеличаване на финансовата помощ с цел подпомагане на социално-икономическите и основните реформи и привличане на инвестиции

През последните години ЕС изигра централна роля в предоставянето на необходимата финансова помощ за укрепване на устойчивостта на Молдова и предложи целенасочена подкрепа. От 2021 г. насам ЕС категорично потвърди подкрепата си за Молдова и солидарността си с нея, като предостави 2,2 милиарда евро под формата на заеми и безвъзмездна подкрепа. Понастоящем Молдова получава подкрепа от ЕС по линия на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС). Финансирането се насочва чрез множество форми на подкрепа, като например пряка бюджетна подкрепа, макрофинансова помощ, участие в програми на ЕС и проекти с международни финансови институции, гарантирани от бюджета на ЕС.

С оглед на процеса на присъединяване на страната механизмът за реформи и растеж за Молдова („механизмът“) има за цел да бъде предоставена **по-голяма финансова подкрепа** за изпълнението на всеобхватната програма за реформи. Инвестициите ще помогнат на Молдова да реализира пълния си потенциал по отношение на устойчивото икономическо и социално развитие в сравнение с държавите — членки на ЕС, като подобрят жизнения стандарт и ускорят присъединяването на Молдова.

Механизмът, който е представен отделно като законодателно предложение до Европейския парламент и Съвета, ще отпусне подкрепа в размер до 1,8 милиарда евро и е създаден по силно подобие на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани¹². Той ще бъде финансиран от двустранно отпуснатите средства в размер на 420 милиона евро, предвидени за Молдова в рамките на ИССРМС, и ще обхване периода 2025—2027 г. Част от тази сума ще бъде използвана за мобилизиране на **заеми**, отпуснати пряко на националния бюджет на Молдова, за ускоряване на реформите, посочени в програмата за реформи, и за създаване на условия за необходимите инвестиции. Тези заеми ще бъдат отпуснати при изключително преференциални условия, с дълъг срок за погасяване и изгодни лихвени проценти. **Безвъзмездната финансова подкрепа** ще продължи да бъде предоставяна от двустранния пакет, включително техническа помощ, която да съпътства изпълнението на приоритетите от плана за растеж и да предоставя подкрепа на гражданското общество. Молдова ще продължи да се ползва от регионални инициативи и да участва в програми на ЕС.

Плащанията по механизма ще зависят от изпълнението на конкретни реформи и инвестиции, определени в програмата за реформи, които ще служат като условия за

¹¹ По-конкретно чрез стратегията на ЕС за региона на река Дунав и Общата морска програма за Черно море.

¹² Регламент (ЕС) 2024/1449 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за създаване на Инструмента за реформи и растеж за Западните Балкани.

плащане, т.е. след като бъдат постигнати, те ще задействат отпускането на средства по новия механизъм за реформи и растеж по предварително определен график.

Като обвърже увеличената финансова подкрепа по стълб 3 с програмата за реформи по стълб 1, заедно с възможностите, предлагани от стълб 2 (достъп до единния пазар на ЕС), планът за растеж ще подпомогне социално-икономическото сближаване на Молдова с ЕС, както и процеса ѝ на присъединяване чрез ускоряване на привеждането в съответствие с ценностите, законите и стандартите на ЕС.

Очаква се чрез механизма да бъдат мобилизирани около 2,5 милиарда евро нови инвестиции от международните финансови институции и частния сектор. Това значително увеличение на публичните и частните инвестиции ще върви ръка за ръка с изпълнението на програмата за реформи с цел изграждане на инфраструктурата за енергийна, транспортна и цифрова свързаност, от която предприятията и търговията се нуждаят, за да процъфтяват. Механизмът също така ще привлече инвестиции, които ще помогнат на Молдова по пътя ѝ към декарбонизация. **Платформата за инвестиции в рамките на политиката за съседство (ПИС)**¹³ ще бъде основният инструмент за осъществяването на тези инвестиции. Тя ще се опира на вече свършената работа чрез ИИП за Молдова¹⁴, който насочваше инвестициите в критични сектори, като свързаността, енергийната ефективност, развитието на стопанската дейност и конкурентоспособността.

Планът за растеж, в който се поставя акцент върху програмата за реформи и съгласуваните инвестиции, ще служи за солидна стратегическа рамка и би могъл да подпомогне усилията на Молдова за координиране на донорите, по-специално в контекста на Платформата за партньорство с Молдова, която обединява държавите — членки на ЕС, държавите от Г-7, международните партньори и единомислещите партньори.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Молдова е поела по пътя към присъединяване към ЕС. Като се имат предвид въздействието на агресивната война на Русия срещу Украйна и хибридната война на Русия срещу Молдова, тя продължава да е изправена пред значителни предизвикателства при съживяването на икономическия си растеж и постигането на напредък по социално-икономическите реформи с адекватни темпове. Подобно на плана за растеж за Западните Балкани планът за растеж за Молдова представлява своевременно продължение на предложението на ЕС да помогне на Молдова да подобри перспективите си за устойчиво икономическо развитие и да ускори основните реформи, необходими за намаляване на разликите в икономическото сближаване.

¹³ ПИС е механизъм, имащ за цел да бъде мобилизирано допълнително финансиране за финансиране на инфраструктурни проекти в източното и южното съседство на ЕС. Той обединява безвъзмездни средства от ЕС и неговите държави членки и ги използва за привличане на заеми от европейските финансови институции и финансови приноси от самите партньорски държави.

¹⁴ С помощта на ИИП вече бяха мобилизирани 1,6 милиарда евро под формата на публични и частни инвестиции, което доказва неговата ефективност, що се отнася до привличането на ресурси и подобряването на икономическата устойчивост.

Чрез своите три взаимосвързани стълба планът ще подпомогне **интегрирането на Молдова в ЕС и неговия единен пазар**. Той има за цел да бъдат преодолените структурните предизвикателства, да бъде постигнат напредък по основните реформи в областта на върховенството на закона и борбата с корупцията и организираната престъпност. С помощта на плана ще бъде преодолян значителният недостиг на инвестиции в инфраструктурата и предприятията, ще бъдат насърчени екологичният и цифровият преход и ще бъде увеличена производителността, като вниманието се съсредоточи върху основните сектори с голям потенциал за растеж. В крайна сметка, това ще позволи на икономиката на Молдова потенциално да нарасне двойно през следващото десетилетие и да привлече нови капиталови инвестиции. Той ще допринесе за улесняване на създаването на 5 000 нови предприятия и ще помогне на 100 000 молдовски граждани да намерят работа.

За да извлече максимални ползи от плана за растеж, Молдова трябва да осъществи реформи и да **осигури всеобхватен подход, който обхваща всички сфери на обществото**. Това на свой ред следва да доведе до по-бързо привеждане в съответствие със законите и стандартите на ЕС, както и до реформи в основните области, обхванати от процеса на разширяване. За ефективното изпълнение ще е нужен надежден механизъм със силна междуинституционална координация в рамките на страната.

Планът за растеж ще служи за стратегическа пътна карта за инвестициите през следващите години и ще осигури платформа за по-добра координация на донорите или за осигуряване на широка и целенасочена подкрепа за съществените реформи и инвестиции.

Като насърчава появата на силна и устойчива икономика планът за растеж за Молдова ще донесе осезаеми ползи за всички граждани и ще положи основите за устойчивото, проспериращо и мирно бъдеще на Молдова, отразявайки амбицията ѝ да ускори интеграцията с ЕС.